

BULLETIN VAN DE KONTAKTGROEP
VERZAMELAARS AUTOMAATBOEKJES EN ROLZEGELS.

Verschijnt driemaandelijks.

april 1974. nummer 2.

ZEKER

Dat hadden we zeker niet durven verwachten: een snel oplopend en nog steeds groeiend ledental, een grote opkomst tijdens de eerste bijeenkomst in Utrecht, vele positieve reacties. Het is een zekere en veel belovende start. Regelmatig zullen in het bulletin beschrijvingen en overzichten van buitenlandse automaatboekjes en rolzegels verschijnen. Al dan niet aan de hand van bestaande katalogi.

In dit nummer komen de Belgische boekjes uitgebreid aan de orde. Het is wel zo handig het nietje hier linksboven te verwijderen en de bladen rubrieksgewijze (Algemeen, Automaatboekjes, Rolzegels, Veiling) in een ordner op te bergen. Het wordt dan een overzichtelijke dokumentatie.

In juli zal het derde nummer verschijnen, da's zeker!

dR

LEDENBIJeenKOMST

zaterdag 25 mei a.s. in:

Philips Ontspannings Centrum -POC (De Jonghzaal) - Eindhoven
nabij regionale postzegeltentoonstelling P.C. Eindhoven 1924-1974

zaal open en bezichtigen van kavels: 10.30 uur
vergadering en veiling van 11.00 tot 12.00 uur
lunch, gelegenheid tot ruilen tot 16.00 uur.

Het POC ligt ca. 10 minuten lopen van het station en is bij iedere Eindhovenenaar bekend zodat ook de leden die per auto komen geen moeite zullen hebben het Philips Ontspannings Centrum te vinden.

ADRESSEN KONTAKTGROEP.

P.Portheine - Ary Scheffersingel 36 - Papendrecht. 078-52002
verzorging en verspreiding mededelingenblad - ledenadministratie.

J.C.A.Hali - Ulenpaslaan 51 - Arnhem. 085-611889
penningmeester - veilingen.

W.M.A. de Rooy - Hollandsingel 35 - Waalwijk. 04160-35284
redacteur mededelingenblad - informatie nieuwtjesdienst.

LEDENBIJeenKOMST 9 FEBRUARI 1974 te UTRECHT.

Ver voor 11 uur waren enkele leden reeds aanwezig; er werd al druk ge-ruild.

De opkomst was groter dan we hadden durven hopen, van de 53 ingeschreven leden waren er 29 aanwezig.

Omstreeks 11.30 uur kon worden begonnen met het meer officiële gedeelte. Er worden veel vragen gesteld en uitgebreid werd hierover van gedachten gewisseld.

Eén van de vragen gaf voor de Heer Hali aanleiding een interessante, technische, maar voor een ieder begrijpelijke uitleg te geven van de druk-gangen der automaatboekjes en de oorzaak van het ontstaan van de boekjes 6ffP en 6ffQ.

Verschillende aanvullingen op het gebied van automaatboekjes en rolzegels werden gemeld; hierover is nader melding gemaakt in de daarvoor bestemde rubrieken.

Na de lunch, die voor velen naar een laat tijdstip werd verschoven in verband met de aanwezige ruilmogelijkheden, was de zaal verder voor kon-takten beschikbaar, waarvan tot 4 uur ruimschoots gebruik werd gemaakt. Gezien de belangstelling op deze dag, belooft Eindhoven veel goeds.

P

REGIONALE POSTZEGELTENToonSTELLING "P.C.EINDHOVEN 1924-1974"

Bewust is de eerstvolgende bijeenkomst van de Kontaktgroep vastgesteld op 25 mei a.s. De tentoonstelling kan dan ook bezocht worden.

Enkele gegevens:

De tentoonstelling is in de Philips Jubileumhal, nabij het Philips Ont-spannings Centrum waar wij bijeenkomen.

De tentoonstelling is geopend: vrijdag 24 mei van 10 tot 22 uur
zaterdag 25 mei van 10 tot 22 uur
zondag 26 mei van 10 tot 17 uur

Eveneens in de Philips Jubileumhal zijn twee ruildagen voorzien:
zaterdag van 10 tot 18 uur
zondag van 10 tot 17 uur

+--+--+--+

Tijdens de tentoonstelling te Eindhoven is een inzending van de Heer De Rooy te zien.

Het betreft een gedeelte (5 kaders) van zijn kollektie Automaatboekjes Zweden.

+--+--+--+

De Heer Hali zal tijdens onze bijeenkomst in Eindhoven zijn inzending Auto-
maatboekjes van Nederland tonen die van 24 maart tot 1 april 1974 tentoon-
gesteld is geweest op de International Stamp Exhibition Jerusalem 73.

Zijn inzending behaalde aldaar in de konkurrentieklasse de beoordeling
verzilverd brons.

WEET U AL.....

...dat Davo voordrukbladen voor Nederlandse automaatboekjes heeft uitge-
bracht.

...dat bij postzegelveiling Van Amelsvoort te Tilburg begin april de ze-
gelinhoud van boekje 9, versnijding type B, f 410,-- opbracht.

...dat er, behalve bij boekje 1H, nog twee boekjes bekend zijn, waarbij
zich naast de rechterperforatie nog een klein gedaeelte bevindt van het
andere boekje. Bij het in tweeën snijden van de rol op de boekjesmachi-
ne is het mes iets uit de koers geraakt. De twee boekjes zijn nummer
12 en 15.

...dat onze kontaktgroep in België fraai geannonceerd werd door middel van
een halve pagina informatie in het Maandblad van de Vlaamse Bond van
Postzegelverzamelaars, "De Postzegel".

---dat West-Duitsland nieuwe proefboekjes heeft vervaardigd. Volgens Amts-
blatt Nr. 117 van 7 september 1973 blz. 1369 zijn er gele boekjes
(formaat 58x51 mm.) met 6 en 8 onbedrukte zegels.

ADVERTENTIES (gratis voor leden)

- Gevraagd. FDC 3 en 4 met afstempeling Groningen 27-05-65
G.L.Strijbosch - Moeflonstraat 57 - Apeldoorn.
- Gevraagd. Boekje 5 met snijlijntje onder. Idem met registerstreep onder.
W. de Rooy - Hollandsingel 35 - Waalwijk.
- Gevraagd. Rolzegels van België in strip van 5.
P.Portheine - Ary Scheffersingel 36 - Papendrecht.

AANVULLING OP LEDENLIJST VAN 19-1-1974.
t/m. 25-4-1974.

Aalders J, Crabethstraat 51, Gouda.
Aben, A.F.J., de Hoogstraat 22, Vlijmen-4032
As, J.D.H. van, Zestienhovenstraat 26b, Rotterdam-3011
Broek, A.A. van den, Van Boisotring 55, Zoetermeer-2280
Broekhuizen, E.H. van, C.T.Storkstraat 10, Hengelo-7700. 05400-12358
Claes, Postbus 429, Rotterdam. 010-138788
Deleger, F., Hendrik Kuypersstraat 23, 2510-Mortsel. België. 03-491765
Doove, J.J.A., Wulverhorst 11, Ede-6100
Dekker, J., Plantage Parklaan 11I, Amsterdam 1004. 020-243150
Dijkstra, L.G., Klaproosstraat 78, Alphen aan de Rijn. 01720-91200
Hali, J.C.A., Ulenpaslaan 51, Arnhem. 085-611889
Hille Ris Lambers, D., Edeseweg 139, Bennekom. 08389-4458
Hoek, L. van der, Jacob van Campenweg 15, Rotterdam-3014. 010-201841
Hogervorst, A.J., Julianalaan 24, Delft-2208
Jansen, J., Woonark "Fortuna" IJSbaanpad steiger 6, Amsterdam-Z.
Korpel, H.J., 's-Herenstraat 25, Maasland-3180. 01899-12340
Korpel, J., Burg.van Haarenlaan 370, Schiedam-3150. 010-704173
Landzaat O.S.B., D.George H., Monastère Bénédictin, 5395-Chevetogne. België
Marijt, J.A., Pieter de Hoochplaats 38, Alblasterdam. 01859-2639
Mayboom, H., Emmakade 41, Amstelveen. 020-432010
Molenaar, Scheldehof 19, Almelo. 05490-11323
Philipsen, G.J., Goudsmidstraat 42, Venray. 04780-3575
Pronk, D., Jan Th.Tooroplaan 137, Ede-6100. 08380-13525
Saarloos, D.J., Alkmaarderstraatweg 10, Castricum. 02518-53695
Schuller, J.M.C., Isingstraat 10, Den Haag-2010
Suurenbroek, O.D., Moersberselaan 17, Doorn. 03430-3332
Timmermans, H.J., Seipgensstraat 39, Geleen-5330. 04494-2027
Visser Czn., C., Benedenweg 212, St.Pancras-1725. 02267-2663
Vrugt, T.ter, Markt 90, Zutphen
Weener, A.F., Tollenburg 32, Ede-6100
Zetten, L. van, Park Vronesteyn 17, Voorburg. 070-862759
Zopfi, A.J.A., Ir. de Voogtstraat 10, Geertruidenberg-4358

HET GEBRUIK VOOR FRANKERING VAN ZEGELS UIT AUTOMAATBOEKJES

een statistisch overzicht

Veel mensen die postzegels verzamelen vergeten maar al te vaak dat de zegels voor bepaalde doelen worden uitgegeven. In het algemeen wordt een gewone "frankeerzegel" uitgegeven om bepaalde tarieven van port of rechten (b.v. aantekenrecht, recht van spoedbestelling etc.) of een combinatie van deze te voldoen. Van deze laatste zijn bijv. de zegels van 37 ct. en 62 ct. van het type Juliana - Hartz een goed voorbeeld. Ook zijn er wel redenen van technische aard geweest om nieuwe zegels, of typen van reeds koerserende zegels in omloop te brengen.

En hiervan zijn de automaatzegels en later de automaatboekjes een voorbeeld. De verkoop van zegels door middel van automaten dient natuurlijk om zowel een arbeidsbesparende verkoopmethode te bereiken, alsmede om deze onafhankelijk van de openingstijden van de loketten te kunnen doen plaatsvinden. Postzegelboekjes zijn in principe steeds uitgegeven om het publiek aan kleine voorraden te helpen. De verkoop d.m.v. automaten dient dan ook beide doeleinden: Voorraadvorming en verkoop onafhankelijk van de lokettisten, vaak ook op plaatsen waar in het geheel geen kantoren of agentschappen aanwezig zijn. Daarbij gaat het natuurlijk in de eerste plaats om de meest voorkomende, voor het publiek noodzakelijke waarden en bovendien voor die handelingen waarvoor geen administratieve tussenkomst van de PTT noodzakelijk is, zoals voor aantekenen, pakketpost etc. De verkoop via automaatboekjes betreft dan ook, althans in ons land, uitsluitend de zegels voor enkelvoudige binnenlandse (-en E.E.G.) frankering en voor enkelvoudig drukwerkstarief.

Zegels voor briefkaartfrankering komen in de boekjes niet voor en men ziet dan ook bijzonder weinig briefkaarten die gefrankeerd zijn met dergelijke zegels.

Uit mijn materiaal van enige honderden brieven met zegels uit automaatboekjes heb ik de brieven en drukwerken gesorteerd, welke enkelvoudig gefrankeerd zijn volgens de geldende tarieven. Men zal geneigd zijn dergelijke stukken als minder interessant terzijde te leggen en de voorkeur geven aan stukken met allerlei combinaties. Dat betekent dan toch een veronachtzaming van een echt en functioneel verzamelen van brieven met zegels uit automaatboekjes.

Bovendien blijkt al gauw dat bepaalde frankeringen weinig tot zeer weinig voorkomen. Juist omdat verreweg de meeste van dergelijke post die is tussen filatelisten onderling, zal men soms gemakkelijker bont gefrankeerde stukken vinden en relatief weinig met een enkel zegel.

In feite zien wij pas vanaf de verschijning van boekje nr. 9 (4 x 25 ct.) een toename van het gebruik ook door niet filatelisten.

Het verwerkte materiaal komt in hoofdzaak uit tien verschillende grote bronnen en enkele kleinere (minder dan 10 exemplaren).

De hierbij gevonden verhoudingen zijn misschien niet helemaal representatief maar bepaalde verschillen zijn zo duidelijk dat ze toch voldoende significant zijn.

2.

Nemen wij eerst de tarieven voor enkelvoudig briefport onder de loupe, dan zien wij dat sinds de uitgifte van de eerste automaatboekjes op 2 september 1964 de volgende tarieven hebben gegolden:

van	02-09-64 t/m.	31-05-65	15 ct.	9 maanden
"	01-06-65 t/m.	30-04-66	18 ct.	11 maanden
"	01-05-66 t/m.	31-01-69	20 ct.	33 maanden
"	01-02-69 t/m.	31-10-71	25 ct.	33 maanden
"	01-11-71 t/m.	31-08-72	30 ct.	10 maanden
"	01-09-72 t/m.	31-08-73	35 ct.	12 maanden
"	01-09-73 tot	heden	40 ct.	

In mijn voorraad vinden wij de volgende aantallen enkelvoudige frankeringen met één koerserende briefportzegel uit automaatboekje:

15 ct.	4 exemplaren
18 ct.	13 exemplaren
20 ct.	49 exemplaren, waarvan 3 met zegel op fosforescerend papier.
25 ct.	117 exemplaren, waarvan 51 met zegel op fosforescerend papier.
30 ct.	40 exemplaren
35 ct.	50 exemplaren

Dat het tarief van 15 ct. slechts weinig voorkomt en ook het aantal brieven met 18 ct. vrij schaars is, valt te begrijpen.

Er waren nog nauwelijks automaten en de bekendheid bij het publiek beperkte zich waarschijnlijk tot de filatelisten. Toch neemt het gebruik bij het 18-ct. tarief al sterk toe. Bij het tarief van 20 ct. zou men een duidelijker toename verwachten. Het boekje met exact vijf frankeerzegels was erg handig en bovendien was het aantal automaten sterk uitgebreid.

Maar ze waren nog wel vrijwel uitsluitend bij de postkantoren geplaatst en het publiek was er nog nauwelijks vertrouwd mee. Als men de relatief lange tijd waarin het tarief van 20 ct. gold in aanmerking neemt, is het gebruik van boekjeszegels nauwelijks toegenomen.

Pas met het tarief van 25 ct. zien we een sterke stijging, ongeveer met 130 procent, van het gebruik. In deze periode zijn ook weer meer automaten geplaatst buiten de traditionele verkooppunten van postzegels, in de wijken. Bij het tarief van 30 ct. blijft het gemiddeld gebruik van boekjeszegels ongeveer gelijk, neemt relatief zelfs iets toe, ondanks de geringere doelmatigheid van de betreffende boekjes: slechts drie zegels per boekje en een rest van weinig bruikbare aanvullingszegels.

Bij het tarief van 35 ct. zien wij dat het gebruik verhoudingsgewijs niet toeneemt, maar ook niet afneemt, hoewel de inhoud van boekje 12 nog onpraktischer is.

Hierbij moet echter wel in aanmerking genomen worden dat de PTT per 22 januari 1973 boekjes van f 2,- in omloop bracht.

Het duurde nog wel enige tijd voordat de automaten waren omgebouwd. Maar het is interessant om het aantal brieven met automaatboekjesfrankering van 35 ct. voor 1 februari 1973 te vergelijken met dat erna. Uit eigen materiaal en een andere hoeveelheid, die mij welwillend ter inzage werd gegeven vond ik de volgende verhouding:

Op een hoeveelheid van 68 brieven 10 stuks gedateerd vóór 1-2-73 en 58 er na. Dit toont duidelijk aan dat de ondoelmatigheid van boekje nr. 12 een rem op het gebruik inhield en dat dit pas weer steeg met de verschijning van boekje nr. 13 (5x35 + 1x25).

3.

3.

Sinds 1 augustus 1968 verscheen boekje nr. 6 (5x20ct.) op fosforescerend papier, in de automaten verkrijgbaar in Den Haag en Rotterdam. De korte looptijd en de beperkte verkrijgbaarheid zijn er de oorzaak van dat brieven met fosforescerende boekjeszegels enkelvoudig gefrankeerd nogal schaars zijn. In mijn verzameling bevinden zich slechts enkele exemplaren.

Steeds werd gelijktijdig met een boekje met hoofdzakelijk zegels voor briefporttarief een boekje verkrijgbaar gesteld met in hoofdzaak drukwerkzegels. Allereerst volgen hier de verschillende drukwerkstarieven:

van 02-09-64 t/m. 31-05-65	7 ct.	9 maanden
" 01-06-65 t/m. 30-04-66	8 ct.	11 maanden
" 01-05-66 t/m. 31-01-67	10 ct.	9 maanden
" 01-02-67 t/m. 31-01-71	12 ct.	36 maanden
" 01-02-71 t/m. 31-10-71	15 ct.	9 maanden
" 01-11-71 t/m. 31-08-72	20 ct.	10 maanden
" 01-09-72 tot heden	25 ct.	

De volgende drukwerken, enkelvoudig gefrankeerd met één geldige en koerse-
rende drukwerkzegel uit een automaatboekje treffen wij in mijn voorraad aan:

7 ct. 6 exemplaren	
8 ct. 18 "	
10 ct. 12 "	
12 ct. 68 "	, waarvan 9 op fosf.papier. Van de 59 st. op gewoon papier zijn er 48 op dof en 11 op wit papier.
15 ct. 38 "	, waarvan 15 op fosf.papier.
20 ct. 27 "	, waarvan 23 op fosf.papier.
25 ct. 21 "	van de zogenaamde "oranje"-versie, d.w.z. uit boekje nr. 9 (4x25 ct.), waarvan 4 op gewoon- en 17 op fosf. papier.

De nieuwe 25 ct. uit de boekjes van f 2.-- zijn buiten beschouwing gelaten omdat deze nog koerse-
rend zijn.

Een totaal dus van 190 drukwerken, enkelvoudig gefrankeerd met één zegel uit een automaatboekje. Als men er van uitgaat dat drukwerk vaak in grotere aantallen wordt verzonden, is het aantal in vergelijking met het aantal brieven gering.

Maar massaal drukwerk (verenigings- en reclamedrukwerk) zal wel zelden met boekjeszegels zijn gefrankeerd en men treft dus veelal de stukken uit kleinere partijen of particuliere drukwerken (ansichtkaarten) bijv.) er mee aan.

Uit het drukwerkmateriaal zijn overeenkomstige conclusies te trekken als uit de brievencollectie. De oudere boekjes nrs. 1 en 4 zijn maar weinig gebruikt. Wel komt men nogal eens filatelistisch gelegenheidsdrukwerk tegen met 7 ct. of 8 ct. boekjeszegels gefrankeerd.

Het 10 ct.-tarief is veel minder frequent dan men zou verwachten, maar het heeft ook maar 9 maanden gegolden. Men vindt nog gemakkelijker brieven gefrankeerd met 2x 10ct. dan drukwerken met enkelvoudige 10 cts.-frankering.

Het 12 ct.-tarief heeft verreweg het langste gegolden, maar ook relatief worden boekjeszegels nu vaker gebruikt, ongeveer driemaal zoveel als daarvoor.

4.

Fosforescerende zegels, die alleen in Rotterdam en Den Haag in de automaten verkrijgbaar waren, komen nog maar weinig voor. Het grote aantal zegels op dof papier wijst er op dat het gebruik geleidelijk toeneemt: de meeste zullen wel afkomstig zijn uit boekje nr. 8 (8x12ct. + 4x1ct.).

Als het tarief 15 ct. is geworden is het gebruik weer gestegen, in feite (relatief) meer dan verdubbeld. Naarmate het tarief verder gaat stijgen zien we merkwaardigerwijs het gebruik weer dalen; drukwerk is kennelijk te duur aan het worden.

Misschien is hier ook de invloed van de opkomende stadspostdiensten merkbaar maar dat is op grond van de weinige gegevens niet zeker te bewijzen.

Zowel bij brieven als bij drukwerken neemt het aantal stukken met fosforescerende zegels toe. De boekjes met fosforescerende zegels gaan ook geleidelijk die met zegels op gewoon papier verdringen en wij mogen, gezien de grote oplage, wel aannemen dat boekje 9hF het meest gebruikte is.

Ook bij het tarief van 20 ct. voor drukwerk is het opnieuw verschenen boekje 6eF en later 6fF voornamelijk gebezigd.

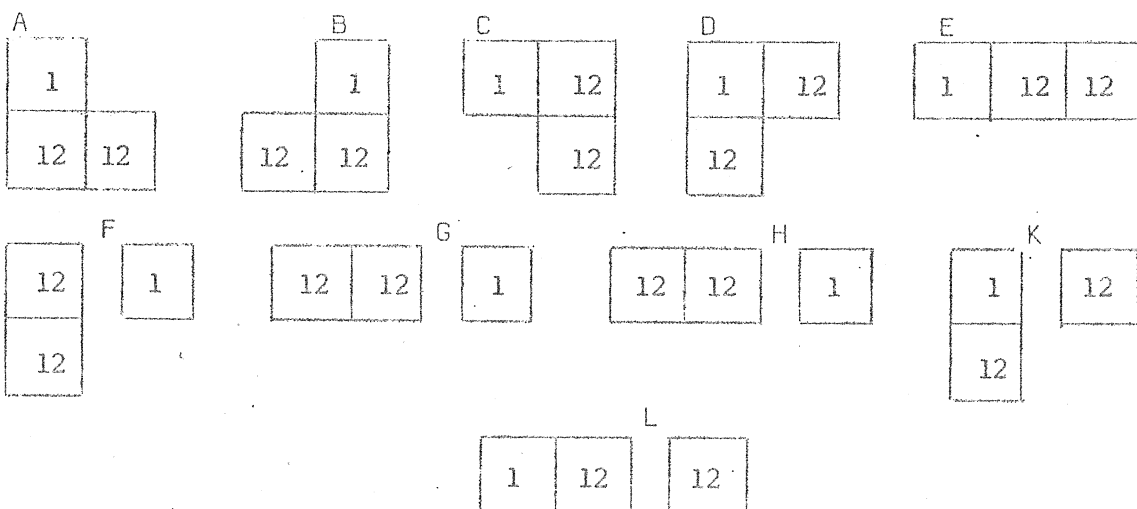
Wij zien hier dus bij het drukwerk het omgekeerde als bij het toenmalige briefporttarief: Fosforescerende zegels overheersen hier.

Hoewel dit artikel eigenlijk gaat over enkelvoudige frankeringen, is er één combinatie die in dit verband genoemd moet worden, namelijk 2x12ct. + 1x1ct. voor enkelvoudige brieffrankering. Nu nog is deze combinatie voor enkelvoudig drukwerk te gebruiken, maar omdat de betreffende boekjes nr. 8 niet meer koerserd zijn, is dat alleen voor filatelistisch gebruik wel aardig, maar in dit kader niet zo interessant. Enkele andere combinaties zoals 18ct. + 8ct. en 15ct. + 5ct. komen bijzonder weinig voor. Maar in mijn collectie bevinden zich 63 brieven met de hiervoor genoemde combinatie in één of andere vorm.

Er zijn vijf verschillende combinaties mogelijk van drie zegels aan elkaar, welke dan nog weer zowel op gewoon en op fosforescerend papier kunnen voorkomen. Dit onderscheid wordt ter vereenvoudiging verderop buiten beschouwing gelaten.

Met twee zegels van 12 ct. aan elkaar en 1 ct. los zijn drie combinaties mogelijk, ook weer op de twee soorten papier.

Met 12 ct. en 1 ct. aan elkaar en 12 ct. los zijn twee combinaties mogelijk. Tenslotte kunnen de drie zegels ook los naast elkaar voorkomen. Bovendien zijn er nog een aantal combinaties mogelijk van boekjeszegels met andere zegels van 12 ct. resp. 1 ct. Hieronder zijn de verschillende mogelijkheden in tekening schematisch voorgesteld en met letters aangeduid.

5.

De volledige combinaties A. t/m. E komen in het materiaal 18 maal voor. A en E elk 6 maal, B 4 maal, C 2 maal en D in het geheel niet. Van de gedeeltelijk aan elkaar vastzittende combinaties komen F en K het meeste voor, samen 24 maal; de andere samen slechts 8 maal.

Tien brieven zijn maar gedeeltelijk met boekjeszegels gefrankeerd en op 1 brief komt een gemengde boekjesfrankering voor op gewoon en fosforescerend papier.

De belangrijkste conclusie is wel dat men eerder geneigd is de verticale paren te gebruiken dan de horizontale, wat ook uit het totale brieven- en drukwerkmateriaal blijkt.

De aantallen zijn te klein om verdergaande conclusies uit te trekken. Alleen blijkt nog dat men eerder combinaties van de uiteinden van de boekjes scheurt dan binnenuit.

Deze studie is maar een aanzet en nieuwe gegevens zijn welkom. Het is langzamerhand niet gemakkelijk meer om redelijke aantallen brieven e.d. te bemachtigen, tenminste geen puur filatelistisch maakwerk. Gaarne verwacht ik van Uw zijde aanvullingen en opmerkingen.

Dr. E. v. Egten - Reelaar 19 - Deventer. tel. 05700-13998.

AUTOMAATBOEKJES NEDERLAND

Tijdens de bijeenkomst in Utrecht zijn enkele aanvullingen en correcties op de bekend zijnde automaatboekjes met snijlijntjes gemeld.

o.a. 9dF, 9hF, 8cF, 9g en 9gF.

De leden die deze boekjes in hun bezit hebben worden verzocht de boekjes naar de bijeenkomst in Eindhoven mee te nemen ter bepaling van lengte en plaats der snijlijntjes.

Na de bijeenkomst in Eindhoven zal een definitieve lijst van bekend zijnde snijlijntjes worden opgesteld.

NIEUWTJESVERZORGING AUTOMAATBOEKJES

Zie voor uitgangspunten blad ALG. Abonnementen kunnen elk moment ingaan.

Overzicht:

- P. Houdewind - v. Boisotring 41 - Zoetermeer-2280.
West-Duitsland en Berlijn.
- D. J. Saarloos - Alkmaarderstraatweg 10 - Castricum.
Canada, Engeland, Jersey, Guernsey en Man.
- H. C. Dütting - Arend Verkleystraat 26 - Sassenheim.
Frankrijk, Denemarken, Turkije en Ierland.
- W. de Rooy - Hollandsingel 35 - Waalwijk-4100.
België, Finland, Noorwegen en Zweden.
Canada gespecialiseerd (papiervariëteiten, afwijkingen in fosforescering, druk, kraft, gom e.d.)

NIEUWE UITGIFTEN

AUTOMAATBOEKJES FINLAND.

Nog steeds heeft de Finse PTT de onzalige gewoonte boekjes niet aan te kondigen. Bovendien wijzigt men herhaaldelijk van kaftopdruk, papiersoort, zegelrangschikking e.d.

Dit heeft er toe geleid dat boekje 5 (voor het eerst uitgegeven in 1972) nu al enige tientallen variëteiten kent. Sommige boekjes zijn op het moment dat ze bekend worden haast niet meer verkrijgbaar.

Sinds oktober 1973 verschenen boekjes met de nieuwe zegelinhoud 2x30 en 1x40 (Leeuwtype 1963). Nu de PTT het opdrachtnummer op de velrand vermeldt, zijn de diverse boekjes gemakkelijk te onderscheiden.

Boekje 6 opdrachtnummer 1566-10-1973.

kaft : oranjegeel met blauwe opdruk
papier : normaal
uitgiftedatum : 22-10-1973
oplage : 150.000

Boekje 7 opdrachtnummer 1554-6-1973. proefuitgave.

kaft : oranjegeel met blauwe opdruk
papier : Noors fosforescerend; sterk oplichtend
uitgiftedatum : 14-2-1974
oplage : 150.000

Boekje 8 opdrachtnummer 1549-5-1973.

kaft : wit met blauwe opdruk. (idem als nr. 5C)
papier : Fins fosforescerend; nalichtend
uitgiftedatum : 27-2-1974
oplage : 500.000

De posttarieven zijn per 1-4-1974 gewijzigd, dus er zullen al wel nieuwe boekjes zijn.

+++++

AUTOMAATBOEKJES ENGELAND.

december	1973	postbus 1972	10 p.
februari	1974	postbus 1972	10 p.
april	1974	postbus 1974	10 p.
lente	1974	Save the children	30 p.
herfst	1973	Britse munten	35 p.
april	1974	Britse munten	35 p.
herfst	1973	Canada Life	50 p.
maart	1974	Canada Life	50 p.

dR

+++++

DE AUTOMAATBOEKJES VAN BELGIE

In 1969 ging ook België, over tot de verkoop van postzegelboekjes door middel van automaten. Er zijn boekjes van 15 en 20 Fr. Ze worden vervaardigd door de Grafische Inrichting Joh. Enschedé en Zonen B.V. te Haarlem. Vanzelfsprekend heeft deze drukkerij veel gebruik gemaakt van de ervaringen, opgedaan bij de fabricage van de Nederlandse boekjes. Belgische en Nederlandse boekjes (althans de latere machinaal vervaardigde) zijn haast identiek in hun uitvoering.

Beschrijving en katalogisering

Er bestaat geen eensluidende nummering. De officiële Belgische catalogus VZWO grepeert alleen de tegelijkertijd uitgegeven boekjes en geeft een gezamenlijke waarde.

Yvert vermijdt in het algemeen angstvallig elke notering van boekjes (behalve de Franse). Michel nummert door na de gewone postzegelboekjes en "vergeet" boekjes waarin zich uitsluitend dezelfde zegels bevinden.

In advertenties en publikaties worden daarom de boekjes veelal wat omslachtig aangeduid met hun inhoud en/of uitgiftedatum. Met gebruikmaking van enkele uitgangspunten is echter wel tot een aanvaardbare nummering te komen.

Het groeperen van boekjes met dezelfde uitgiftedatum dient gehandhaafd te worden.

Evenals gebeurt in de aankondigingen door de Regie der Belgische Posterijen worden de boekjes met de laagste totale waarde eerst genoemd.

BOEKJE 1

kleur kaft : rose
nominaal : 15 F
zegelinhoud : 5x3F (Boudewijn met bril) lila. vignet: leeuwte als postbode
papier : fosforescerend
uitgiftedatum: 17-2-1969
plakstrook : (ca.76 mm) landkaart met postdistr., leeuwte, embleem lila

BOEKJE 2

kleur kaft : zwart
nominaal : 20 F
zegelinhoud : 2x1F(herald.leeuw)rose + 6x3F (Boudewijn m.bril) lila
papier : fosforescerend
uitgiftedatum: 17-2-1969
plakstrook : (ca.51mm) landkaart met postdistricten, embleem rose

BOEKJE 3

kleur kaft : zwart
nominaal : 15 F
zegelinhoud : 10x1.50F (Boudewijn met bril) zwartgrijs
papier : normaal
uitgiftedatum : 4-12-1970
plakstrook : (ca.15mm)

boekje 3a : tekst Nederlands : VERMELD DE POSTNUMMERS (2x)

boekje 3b : tekst Frans : MENTIONNEZ LES NUMEROS POSTAUX (2x)

boekje 3c : tweetalig : VERMELD./MENTIONNEZ..(2x)
rode letters in zwart kader.

BOEKJE

kleur kaft : groen
nominaal : 15 F
zegelinhoud : 3x1.50F (Boudewijn met bril) zwartgrijs
 3x3.50F (Boudewijn met bril) lichtgroen
papier : fosforescerend
uitgiftedatum: 4-12-1970
plakstrook : (ca.77mm) landkaart met postdistr., leeuwte, embleem lichtgroen

BOEKJE 5

kleur kaft : geelbruin
nominaal : 20 F
zegelinhoud : 1x2.50F (Boudewijn met bril) bruinrood
 5x3.50F (Boudewijn met bril) lichtgroen
papier : fosforescerend
uitgiftedatum: 4-12-1970
plakstrook : (ca.77mm) landkaart met postdistr., leeuwte, embleem bruinrood

BOEKJE 6

kleur kaft : groen
nominaal : 15 F
zegelinhoud : 4x2 F (Heraldieke leeuw) groen
 2x3.50 F (Boudewijn met bril) lichtgroen
papier : fosforescerend
uitgiftedatum: .-12-1972
plakstrook : (ca.74mm) landkaart, brief m.postnr., postbode lichtgroen

BOEKJE 7

kleur kaft : bruin
nominaal : 20 F
zegelinhoud : 1x2F (heraldieke leeuw) groen
 4x4.50F (Boudewijn met bril) bruinrood. vignet: embleem
papier : fosforescerend
uitgiftedatum: .-12-1972
plakstrook : (ca.74mm.) landkaart, brief m.postnr., postbode bruinrood

BOEKJE 8

kleur kaft : grijsblauw
nominaal : 15 F
zegelinhoud : 1x3F (Boudewijn, type Elström) groen
 3x4F (Boudewijn, type Elström) blauw
 vignet onder en boven: embleem
papier : fosforescerend
uitgiftedatum: .-12-1973 (20-12 ?)
plakstrook : (ca.76mm) landkaart, brief m.postnr., postbode blauw

BOEKJE 9

kleur kaft : bruin
nominaal : 20 F
zegelinhoud : 4x5F (Boudewijn, type Elström) lila
 vignet onder en boven: embleem
papier : fosforescerend
uitgiftedatum: .-12-1973 (20-12 ?)
plakstrook : (ca.76mm) landkaart, brief m.postnr., postbode lila

EMISSIE	NR.	ZEGELINHOUD	TOT.	KLEUR	KAFT	MOTIEF	PAPIER	DIVERSEN
<u>EMISSIE 1969</u> (17-2-1969)	1	5x3	15	rose		A 1	fosfor	
	2	2x1 + 6x3	20	zwart		A 1	fosfor	
<u>EMISSIE 1970</u> (4-12-1970)	3a	10x1½	15	zwart		B 1-2	normaal	tekst Nederl.
	3b	10x1½	15	zwart		B 1-2	normaal	tekst Frans
	3c	10x1½	15	zwart		B 1-2	normaal	tekst tweetalig
	4	3x1½ + 3x3½	15	groen		B 1-2	fosfor	
	5	1x2½ + 5x3½	20	geelbruin		B 1-2	fosfor	
<u>EMISSIE 1972</u> (.-12-1972)	6	4x2 + 2x3½	15	groen		A 1	fosfor	
	7	1x2 + 4x4½	20	bruin		A 1	fosfor	
<u>EMISSIE 1973</u> (.-12-1973)	8	1x3 + 3x4	15	blauw		A 1	fosfor	
	9	4x5	20	bruin		A 1	fosfor	

Kaftmotief

Iets schuin aflopende rijen met embleem (hoorn-leeuw-kroon) aan vier zijden omringd door de woorden België resp. Belgique.

Het kaftembleem komt voor in twee uitvoeringen (de types op de plakstrook van boekje 1, 2, 4 en 5 komen ermee overeen):

type A: boekje 1, 2, 6, 7, 8 en 9

- hoogte embleem 4 mm.
- gestileerde hoorn geheel gekleurd
- grote kroon met forse punt

type B: boekje 3a, 3b, 3c, 4 en 5

- hoogte embleem 3 mm.
- gestileerde hoorn open
- kleine punt op kroon

Als we uitgaan van het automaatboekje in horizontale positie en we zorgen ervoor dat de vastgeplakte marge (plakstrook) zich links bevindt, kunnen we konstateren dat sommige boekjes op twee manieren ingeplakt zijn. Kenmerk is daarvoor de stand van de woorden België / Belgique.

type A: alle boekjes zijn op dezelfde wijze geplakt
normaal leesbaar: Belgique.

type B: alle boekjes komen zowel links als rechts geplakt voor
normaal leesbaar: België of Belgique.

Codering: Belgique 1
België 2

Telblokje

Op de drukcilinder waarmee de kaft wordt bedrukt is een telblokje aangebracht. Het neemt op de kaftstrook een vaste positie in en komt voor op elk tiende boekje, aangezien één cilinderomwenteling een kaftstrook voor 10 kaftjes oplevert. Een bundel van 50 boekjes begint steeds met een telblokje. De positie van het telblokje op kaftje A en B verschilt. De afmeting van het blokje bedraagt 3x3 mm.

Versnijdingen, plaatfouten e.d.

Van boekje 1 en 2 zijn diverse typen versnijdingen, zowel met als zonder kaft, bekend. Zeker is dat deze voor het grootste gedeelte (of misschien wel allemaal) als drukuitschot ontvreemd zijn uit de zegeldrukkerij. Registerstrepen en snijlijntjes zijn niet bekend.

Wel enige plaatfouten bij boekje 6:

-zegel linksonder (3.50F): "haarlok" op voorhoofd koning.

-zegel rechtsonder (2F): lijn aan de binnenkant van de leeuwepoot rechts van het cijfer 2 ontbreekt gedeeltelijk. Blijft alleen een dubbele rij puntjes.

Bij boekje 8 zijn recentelijk boekjes gevonden meet een volledige perforatie.

Waardering

De boekjes 1 en 2 zijn momenteel bepaald schaars te noemen. Michel 1974 waardeert boekje 1 op DM 27,-- en boekje 2 op DM 45,--. De Belgische VZWO noteert voor beide boekjes samen 450F. De huidige marktprijs beweegt zich rond deze laatste waardering.

Michel geeft aan boekje 4 en 5 een waarde van resp. DM 8,50 en 11,--. VZWO waardeert de 5 boekjes, 3a-b-c-4 en 5, op 125F. Deze prijs lijkt op het ogenblik te laag.

Boekje 6 en 7 zijn nog maar nauwelijks uit de roulatie, 8 en 9 nog overal verkrijgbaar.

Slot

Aan de boekjes werd in het begin weinig aandacht geschonken. Voor menige verzamelaar blijven ze ook nu nog vrijwel onopgemerkt. Voor een deel is dit te wijten aan de gebrekkige rubricering in de diverse veel gebruikte katalogi.

Niet vreemd aan het onopvallende bestaan der Belgische automaatboekjes is het geringe succes van de boekjesautomaten.

Het muntenstelsel lijkt een vlotte verkoop wat te blokkeren, omdat het publiek lang niet altijd beschikt over 3 of 4 vijf frankstukken.

De huidige boekjes zijn wel uitstekend afgestemd op de voornaamste geldende posttarieven; 5F brief en buitenlands drukwerk, 4F brief- prentkaarten, 3F binnenlands drukwerk.

+++++

dR

HET VERZAMELEN VAN GENUMMERDE ZEGELS VAN DE ROL

Bij het verzamelen van genummerde zegels van de rol zal het kenmerkende van dit soort zegels tot uitdrukking moeten worden gebracht; dit bevindt zich echter op de achterzijde der zegels.

Eigenlijk hebben de nummers op de achterzijde van de zegels uitsluitend de functie om het aantal nog aanwezige zegels op de rol snel te kunnen bepalen, net als de nummers op de velranden bij de zegels in een vel. Het verschil is echter dat in het onderhavige geval de nummers op de zegels staan, dus er een wezenlijk onderdeel van vormen.

In onderstaand overzicht zijn enkele voor- en nadelen van de wijze van verzamelen aangegeven.

één los genummerd zegel

voordeel: slechts één zegel nodig om het karakter van het nummer aan te tonen: type 1, 2 of 3; normaal- of kopstaand.

nadeel : zegelbeeldzijde is niet zichtbaar.

twee zegels aan elkaar (één genummerd, één ongenummerd)

voordeel: aangetoond kan worden dat niet elk zegel genummerd wordt.

nadeel : zie hierboven.

drie zegels (één genummerd zegel in samenhang met twee ongenummerde zegels)

voordeel: indien de buitenste ongenummerde of genummerde zegel wordt omgeklapt, kan de beeldzijde samen met de achterzijde van het genummerde zegel worden getoond.

Let wel: Vanwege het omklappen wordt kopstaand en normaalstaand helaas voor het oog net andersom beoordeeld.

nadeel : niet kan worden aangetoond dat niet elk zegel wordt genummerd.

vijf zegels (één genummerd zegel in samenhang met aan beide zijden twee ongenummerde zegels)

voordeel: zie bij drie zegels.

indien één zegel wordt omgeklapt dan kan de beeldzijde worden getoond en het feit dat niet elk zegel wordt genummerd.

indien de twee zegels aan de uiteinden worden omgeklapt ontstaat een dubbel effect van een strip van drie.

vijf zegels (methode van afgifte door de Filatelistische Dienst, het genummerde zegel bevindt zich aan een uiteinde)

voordeel: zie bij drie zegels.

indien 1 zegel wordt omgeklapt blijkt dat niet alle zegels zijn genummerd.

nadeel : twee extra zegels meer gebruikt dan bij drie.

zes zegels (de zegels aan het uiteinde zijn genummerd)

voordeel: indien uitsluitend de achterzijde van de strip wordt getoond, valt aan te tonen dat de zegels om de vijf zegels van een nummer zijn voorzien.

nadeel : de voorzijde (beeld) kan niet worden getoond.

acht zegels (buitenste zegel genummerd aan de ene zijde en aan de andere zijde naast het genummerde zegel nog twee ongenummerde zegels)

voordeel: indien een ongenummerd zegel wordt omgeklapt kan de beeldzijde van de zegel worden getoond in samenhang met de achterzijde van de zegels waaruit blijkt dat de zegels om de vijf worden genummerd. In principe behoeft dit voorbeeld slechts éénmaal in een collectie voor te komen.

H.

GENUMMERDE ZEGELS VAN DE ROL

Van vijf leden ontvingen wij de melding dat 25.n1.d.W moet zijn:
25.n2.d.W.

Deze meldingen zijn juist; U kunt 25.n1.d.W schrappen en 25.n2.d.W aan de lijst toevoegen.

De Heer v.Egten heeft een zegel 40.n1.d.W gemeld. Zijn er meer leden die dit zegel in hun bezit hebben?, zo ja, dan graag meebrengen naar Eindhoven.

De Heer Dütting meldde naast 40.k2 (Juliana Regina) de 40.k1.

Deze melding is absoluut juist.

Gebleken is dat type 2 voorkomt op de zegels die in rollen van 500 stuks werden aangemaakt.

Tengevolge van de wijziging van het briefport ontstond er een grotere vraag naar zegels van 40 ct., waarna men deze waarde in rollen van 1000 stuks is gaan aanmaken. Het blijkt nu dat de zegels van deze rollen zijn voorzien van nummers in cijfertype 1.

+++++

P

NIEUWTJESVERZORGING ROLZEGELS

Zie voor uitgangspunten blad ALG.2. Abonnementen kunnen elk moment ingaan.

- W. de Rooy - Hollandsingel 35 - Waalwijk-4100.
België.

VEILINGVOORWAARDEN

1. De veiling is uitsluitend bestemd voor leden van de contactgroep.
2. Op de veiling zullen uitsluitend automaatboekjes, postzegelboekjes en rolzegels worden geveild.
3. De veilingkosten dienen ter bestrijding van de kosten welke aan de veiling zijn verbonden. Een batig saldo komt ten gunste van de contactgroep.
4. Veilinglijsten zullen aan alle leden worden toegezonden.
5. Inzenders dienen zelf de verkaveling vast te stellen. Voor elk kavel dient een inzetbedrag te worden opgegeven. Indien een kavel onverkocht blijft, betaalt de inzender de kosten van terugzending. Van de verkochte kavels betalen de inzenders 5% veilingkosten.
6. De verkoop geschiedt à kontant, zonder opgeld en tafelgeld.
7. Op de kavels kan schriftelijk worden geboden of persoonlijk tijdens de veiling welke zal worden gehouden tijdens een bijeenkomst.
8. Alle nummers worden de hoogst biedende toegewezen.
9. Na afloop van de veiling bestaat gelegenheid tegen gelijktijdige betaling de gekochte kavels mede te nemen. Kopers van niet afgehaalde kavels ontvangen bericht tot betaling van het verschuldigde bedrag inclusief portokosten.
10. De veiling geschiedt: tot 10 gld. met 50 ct., van 10 tot 20 gld. met 1 gld., van 20 tot 50 gld. met 2 gld., van 50 tot 100 gld. met 5 gld. en boven de 100 gld. met 10 gld. verhoging.
11. Alle kavels worden verkocht zoals zij in de veiling ter tafel komen. De kwaliteit is naar beste weten omschreven. De veilinghouder kan eventuele reclames onderzoeken indien de desbetreffende kavels binnen 10 dagen worden teruggezonden.
12. De reklametermijn kan tot 30 dagen worden verlengd voor zegels die de koper wenst te laten keuren. In dit geval moet de veilinghouder hiervan binnen 5 dagen na afgifte der kavels schriftelijk in kennis worden gesteld.
13. Als veilinghouder zal optreden:
J.C.A.Hali - Ulenpaslaan 51 - Arnhem.
ten overstaan van twee leden van de contactgroep.

De eerste veiling zal tijdens de tweede bijeenkomst plaatsvinden.
(omstreeks ~~10 april~~ a.s.).

^{25 mei}
Inzendingen zijn van harte welkom!

VEILING d.d. 25 mei 1974.

Nr.	Omschrijving	Cat.waarde	Inzet
1	1H zegelinh. gedecentr. gesn. rand 1 mm.	f 10,--	f 6,--
2	1H6 registerstreep c, lengte 3 mm.	- ,--	- 7,50
3	1H6 registerstreep c, 5 st. verschillende lengte	- 35,--	- 22,--
4	1Mz registerstreep rood - oranje, 2 boekjes	- 150,--	- 150,--
5	1Mz 3 stuks	- 67,50	- 37,50
6	2H zegelinhoud gedecentr.gesn. rand 1 mm.	- 17,50	- 10,50
7 →	2H idem . nagenoeg geen rand	- ,--	- 15,--
8	2H kaftje en zegelinhoud scheef gesneden	- 14,--	- 8,50
9	2H idem	- 14,--	- 8,50
10	2H aanlegteken verschoven, met reg.streep 1a	- 15,--	- 12,50
11	2H 9 boekjes vormen kaftstrook, behalve 1H7	- 69,50	- 50,--
12 →	2Mx zegels 1 mm. t.o.v. elkaar verschoven	- 12,50	- 10,--
13	3yD met registerstrepen paars/bruin/blauw	- 15,--	- 15,--
14	4yW met registerstreep en telblokje	- 30,--	- 30,--
15	4z kaftpaar met beide registerstrepen	- 15,--	- 15,--
16	4z idem	- 15,--	- 15,--
17	4z volledige kaftstrook van 10 boekjes, waarvan 1 met telbl., 1 reg.streep paars en 1 bruin	- 44,--	- 40,--
18	5 met mooie duidelijke snijstreep (boven midden)	- 15,--	- 30,-- <u>48,-</u>
19	6 fFp en fFq 4 versch.boekjes met snijstreep	- 30,--	- 22,50
20	6fFq snijstreep onder, 5 stuks	- 12,50	- 12,50
21	7b rakelstreep boven, 1 x met telbl. 1x zonder	- ,--	- 7,50 <u>17,-</u>
22	7bF zegels t.o.v. elkaar <u>0,7</u> mm. verschoven 1 boekje met telblok en 1 zonder	- ,--	- 15,--
23	9hF tekst bijna 3 mm. naar boven verschoven	- ,--	- 30,-- <u>55,-</u>
W? 24 →	10a kaftpaar met snijstreep 12 mm. telbl. op bovenste boekje	- 12,50	- 12,50 <u>22,-</u>
25	10bF plaatfoutje "kosteloo's"	- ,--	- 2,50 <u>18,-</u>
26	8aF zegels 1 mm. t.o.v. elkaar verschoven	- 25,--	- 20,-- <u>30,-</u>
27	12a telblokje geheel (2 mm) naast de vouw	- ,--	- 15,--
28	15a 2 boekjes met rakelstrepen door andreaskruis	- ,--	- 7,50
29	FDC 5 's-Gravenhage	- 9,--	- 4,50
30	FDC 6 's-Gravenhage	- 9,--	- 4,50
<u>DUITSLAND</u>			
31	Olympiade boekje MH-17	DM 16,--	- 10,-- <u>13,-</u>
<u>BELGIË</u>			
32	Automaatboekjes 1 en 2	- 72,--	- 25,--
33	idem	- 72,--	- 25,--
34	3a, b en c	- ,--	- 6,50
35	4 en 5	- 19,50	- 6,50
36	6 en 7	- 4,60	- 3,--
37	1 en 2 beide met telblokje	- ,--	- 50,--
<u>AUSTRALIE</u>			
38	S-20 (St.Gibbons) Prime Ministers, nominaal \$1,40	£ 1,40	- <u>5,50</u>
<u>ROLZEGELS NEDERLAND</u>			
39	collectie van 72 genummerde rolzegels, 4 waarden in strip, 68 losse zegels, cijfertype compleet, 3 zegels Delta. 44 zegels Juliana Hartz. Juliana Regina compl.(mist 100.n2) Bizondere zegels compl. 1 zegel DDR. (volledige specificatie bij kavel)	<u>280,-</u> -,--	- 175,--
40	10.n1.g.W Juliana Hartz, 3 stuks	- ,--	- 30,--
41	15 ct. Hartz. 5 verschillende in strip van 3 (behalve 15.n1.d.D)	- ,--	- 7,50
42	10.n1.g.W in strip van 5	- ,--	- 30,--

